

การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก
Professional Management of the School Administrators in the Area
of Umphang District under Tak Primary Educational
Service Area Office 2

กรรณิการ์ จินะ¹ ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร² กัญญากัญญา ไชเออร์ส³ มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา⁴
สุธีมนต์ ทรงศิริโรจน์⁵ ภาคภูมิ ภาควิภาส⁶

Kunnika Jina, Kajornatthapol Pongwiritthon, Kanyakan Syers,
Malai Wongruethaiwattana, Sutheemon Chongesiroj, Pakphum Pakvipas

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต 2 จังหวัดตาก ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอน และบุคลากรทางการ
ศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ที่เปิดทำการสอนระดับประถมศึกษาทั้งหมด 14
โรงเรียน จำนวน 98 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความ
น่าจะเป็นการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลมีความสำคัญจึงต้อง
สนใจในการให้ข้อมูลของงานวิจัย ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการวิเคราะห์การเป็น
ผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก โดยรวม พบว่า การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหาร

Received: 2020-11-18 Revised: 2020-12-05 Accepted: 2020-12-05

¹ โรงเรียนชุมชนบ้านอุ้มผาง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก Ban Umphang Community School,
Umphang District, Tak Province. e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต
ขอนแก่น Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University
of Technology Isan, Khon Kaen Campus

⁵ สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ภาค 3
Office of National Broadcasting and Telecommunications Commission Region 3

⁶ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา Faculty of Business
Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna

สถานศึกษาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านด้านคุณธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการวิจัยทางการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การทดสอบสมมติฐานพบว่าลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ; ผู้บริหารสถานศึกษา; การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This research aims to study and compare the professional management of the school administrators in the area of Umphang District under Tak Primary Educational Service Area Office 2. The population and samples were 98 teachers and educational personnel from 14 primary schools in the area of Umphang District under Tak Primary Educational Service Area Office 2. The samples were selected using nonprobability sampling as well as purposive sampling method. It is necessary to voluntarily provide the research information as the information is important. The level of opinions on the analysis of the professional management of the school administrators in the area of Umphang District under Tak Primary Educational Service Area Office 2 in overall was at the highest level. When considered in each aspect, it was found that the area with the highest mean was moral and ethics aspect. Followed by personnel management aspect, administration of student affairs aspect, information technology management aspect, academic administration aspect, budget management aspect, educational research aspect, and educational quality assurance aspect. The aspect with the lowest mean was public relations and community relation aspect. They hypothesis testing found that the characteristics of the respondents that were different in gender, age, education and work experience reflected the different mean level of the professional management of the school administrators in the area of Umphang District under Tak Primary Educational Service Area Office 2 at a significance level of 0.05.

Keywords: Professional Management; School Administrators; Primary Educational

บทนำ (Introduction)

สถานศึกษาที่เป็นการเตรียมคน สร้างคนเพื่อการอยู่ในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมี การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในสภาพที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจัดการบริหารองค์การต่าง ๆ จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทัน มิเช่นนั้นจะถูกทิ้งให้ล้าหลัง และจะประสบความล้มเหลวในการบริหารองค์การนั้น ๆ เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหาร องค์การทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐ หรือ เอกชน ต่างต้องการที่จะให้องค์การของตนมีนักบริหารมืออาชีพมาบริหาร ในส่วนของการบริหารจัดการ การศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารนับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา คำว่า “ผู้บริหาร ”ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ตามนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งสิ่งที่นักบริหารการศึกษา และบุคคลทั่วไปมีความคาดหวังต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คือการเป็น “ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ”นั่นเอง การศึกษาไทยในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น “ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ”ที่มีความรู้และประสบการณ์สมกับที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ที่นอกจากจะบริหารบุคลากรครูผู้สอนแล้ว ผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ มีความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการระดมความสามารถและทรัพยากร เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้านเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

การบริหารจัดการที่ดีไม่มีสูตรสำเร็จสำหรับสถานศึกษา แต่เป็นโจทย์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การวางแผนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียน ผู้บริหารยุคปัจจุบันจึงจำเป็นต้องเป็นผู้บริหารแบบมืออาชีพ ในด้านการจัดการศึกษาก็ไม่มีเว้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 14 โรงเรียน มีผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษา ประกอบกับการที่รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการ และปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ และใช้ภาวะผู้นำสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการการเป็นผู้นำในการบริหารแบบมืออาชีพกับการบริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งความแตกต่างทางสภาพภูมิศาสตร์สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของแต่ละโรงเรียนที่มีความน่าสนใจ ใน

เรื่องความแตกต่างด้านการจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และที่ตั้งของสถานศึกษาทั้งที่บรรลุเป้าหมายและไม่บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (Ratthanon P., eld, 2020) จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถสูง สามารถบริหารโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เพราะอาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนจะดีหรือไม่ดี มีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ และการที่จะพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพสูงขึ้นนั้นต้องอาศัยความสามารถในการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่าหากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะมืออาชีพก็จะสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการบริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองหรือใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการสรรหาคัดเลือกและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตากและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ่อื่น ๆ ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก
2. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นของครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก จำแนก เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยคณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่ให้ความหมายของการศึกษาการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1. ด้านการบริหารงานวิชาการ 2. ด้านการบริหารงบประมาณ 3. ด้านการบริหารงานบุคคล 4. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 5. ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน 6. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน 7. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 8. ด้านการวิจัยทางการศึกษา และ 9. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ที่เปิดทำการสอนระดับประถมศึกษาทั้งหมด 14 โรงเรียน จำนวน 297 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2, 2563) ซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลการตอบมีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถาม จำนวน 98 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยเป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก (Check List) จำนวน ได้แก่ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากคู่มือการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นนิเทศบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ นำมาพัฒนาสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมและครอบคลุมกับขอบข่ายการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามแบบมาตราส่วนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ธ (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ มีคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงว่า มีระดับการปฏิบัติการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด จนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.78 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้

จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ครูวิชาการที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 98 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 66.30 และเพศชาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 มีสถานะเป็นครูผู้สอน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 85.70 และบุคลากรทางการศึกษาอื่น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 อายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 อายุ 31-40 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 อายุ 41-50 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 5.10 ระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 58.20 และปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ประสบการณ์ทำงาน 11-20 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 และประสบการณ์สอน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 6.10

การวิเคราะห์ระดับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการวิเคราะห์การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก โดยรวม พบว่า การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.36) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.62) ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.51) ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.43) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.77) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.67) ด้านการวิจัยทางการศึกษา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.77) ด้านการประกันคุณภาพ

การศึกษา ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.56) และด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.67) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก โดยภาพรวม

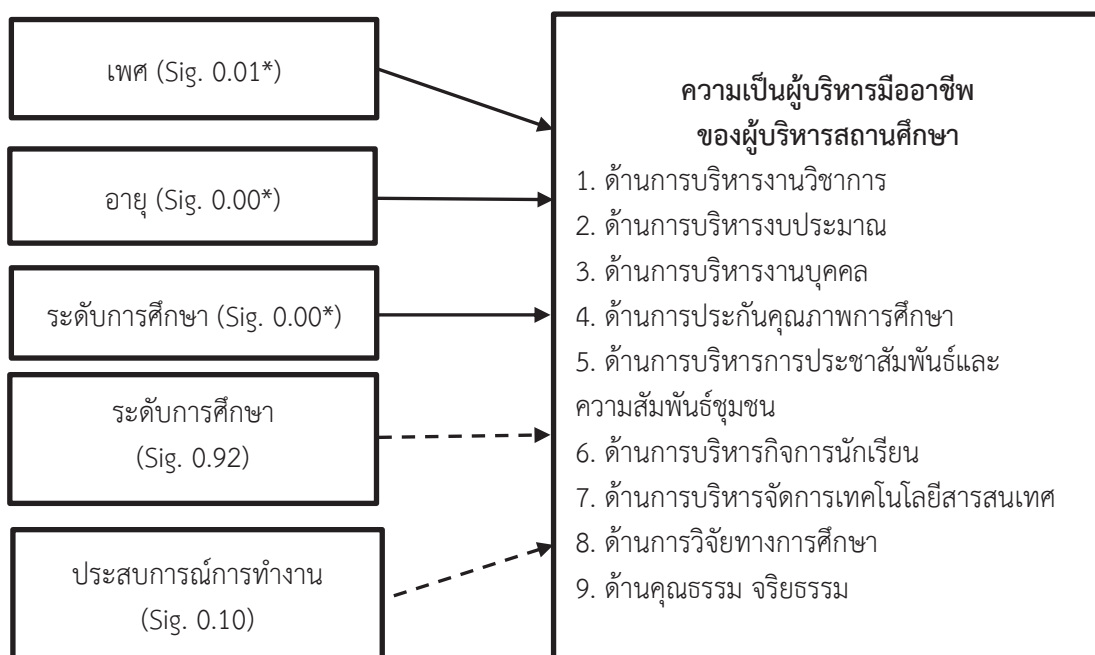
การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.50	0.77	ค่อนข้างมาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.38	0.67	ค่อนข้างมาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.70	0.62	มากที่สุด
4. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.32	0.56	ค่อนข้างมาก
5. ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน	4.23	0.67	ค่อนข้างมาก
6. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	4.64	0.51	มากที่สุด
7. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.53	0.43	มากที่สุด
8. ด้านการวิจัยทางการศึกษา	4.38	0.77	ค่อนข้างมาก
9. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.71	0.36	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.57	0.23	มากที่สุด

การวิเคราะห์ระดับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายแต่ละด้าน ดังนี้ (1.) ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้อย่างได้ผลดี ($\bar{X}=4.68$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนิเทศการเรียนการสอน ที่ระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.42$) (2.) ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=4.38$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลในการวางแผนการใช้งบประมาณตามความจำเป็น ($\bar{X}=4.50$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณแต่ละงานอย่างคุ้มค่าตามสภาพความต้องการที่จำเป็น และผู้บริหารสามารถวางแผนระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.27$) (3.) ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่

ผู้บริหารให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.87$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถหลายๆ ด้าน ($\bar{X}=4.57$) (4.) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=4.32$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก ($\bar{X}=4.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X}=4.08$) (5.) ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=4.23$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูประจำชั้นออกไปพบปะผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน ที่ระดับค่าเฉลี่ย 4.42 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.09$) (6.) ด้านการบริหารกิจการนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ($\bar{X}=4.74$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.41$) (7.) ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อมาปรับปรุงการบริหาร จัดการ ($\bar{X}=4.70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวปฏิบัติในการรับส่งหนังสือราชการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.22$) (8.) ด้านการวิจัยทางการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=4.38$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X}=4.57$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถเฝ้าหาความรู้ในการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X}=4.18$) (9.) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารยอมรับการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสรรเสริญ ยกย่อง มอบความดีความชอบต่อเพื่อนร่วมงานหรือใต้บังคับบัญชา เมื่อองค์กรประสบความสำเร็จ ($\bar{X}=4.54$)

การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ สถานภาพ อายุ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ที่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่

แตกต่างกันทางการศึกษา และประสบการณ์ทำงานมีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

*หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig.) → หมายถึงมีความแตกต่างกัน, --→ หมายถึงไม่แตกต่างกัน

ภาพที่ 1 การสรุปผลสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. ระดับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการวิเคราะห์การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก โดยรวม พบว่า การเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.57, S.D.=0.23) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ เรณู กองชาญ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครูในอำเภอมวกเหล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อโนทัย ทองส่องแก้ว และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ที่ได้พบว่า ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านสังคมและชุมชน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดระบบงาน และด้านการพัฒนาตนเองเชิงบริหาร ซึ่งการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ต้องเป็นมีการพัฒนาในด้านคุณลักษณะเฉพาะ/ความสามารถและทักษะเฉพาะตัวที่ต้องมุ่งเน้นให้มากที่สุดในการที่จะสร้างการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดตาก เพื่อร่วมมือกันทุกฝ่ายในการกำหนดนโยบาย แผนงาน/โครงการต่อไป เพราะการประเมินกลยุทธ์คือกระบวนการซึ่งผู้บริหารต้องติดตามกิจกรรมและปฏิบัติงานขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินว่ากิจกรรมนั้น ๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร การประเมินกลยุทธ์จะเป็นกลไกที่สำคัญที่เป็นเสมือนตัวกลางที่จะเชื่อมโยงองค์กรและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เป็นกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบวิธีการขององค์กรในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ เพื่อให้แน่ใจว่า กลยุทธ์นั้นจะก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ตรงตามแผนที่ได้ตั้งไว้โดยจะมีการวัดผลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐาน ทั้งนี้การกำหนดมาตรฐานควรมีความระมัดระวังเพื่อให้สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าหาชุมชนให้มากขึ้น หรือเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิด กำหนด วางแผน การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับทางสถานศึกษา ควรเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นในการพึ่งพา ขอความช่วยเหลือจากสังคมและชุมชนในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

2. การเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ สถานภาพ อายุ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตาก ที่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านการศึกษา และประสบการณ์ทำงานมีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอมวกเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

จังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ ชูณิกากอน (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพที่ชุมชนต้องการในเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ทางด้านเพศ สถานภาพ อายุมีความต้องการคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณะ คำสุวรรณ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่า ครูที่มีทางด้านการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญที่ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและควรส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนโดยเฉพาะองค์กรเอกชนที่มีศักยภาพในการสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เข้ามา มีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา และเข้ามาเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ การส่งวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่บุคลากรของสถานศึกษาหรือ นักเรียน รวมถึงการสนับสนุนในการพัฒนาการเรียนการสอนการฝึกทักษะอาชีพ เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่นและส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาทำวิจัยทางการศึกษาในประเด็นของผู้บริหารมีกระบวนการในการทำวิจัย หรือ ส่งเสริมการทำวิจัยของครูอย่างไร ที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางการทำวิจัยให้กับผู้บริหาร หรือผู้ที่สนใจได้นำมาปรับใช้ในการทำงานในอนาคต และพัฒนาแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ และทำการศึกษากลุ่มอื่น ๆ โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคล การสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม และการสัมภาษณ์ชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงข้อมูล ความคิดเห็นที่หลากหลายในความเป็นผู้บริหารมีอาชีพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร”. สารนิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ประสิทธิ์ ชูณิกากอน. (2559). Wคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพที่ชุมชนต้องการในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลาง”. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เรณู กองชาญ. (2560). “คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครูในอำเภอฉวาง จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรัทธาและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2563). **ข้อมูลทั่วไปโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2563**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.takesa2.go.th/site/index.php?option=com_k2&view=item&id=2626:2-2563&Itemid=250. [15 กันยายน 2563]
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In Reading in Fishbein. M. (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- Ratthanan Pongwiritthorn, Busara Chuadee, Malai Wongruethaiwattana, Benyapa Kantawongwan, Kanyakan Syers. (2020). Organizing Student – Centered Learning Activity in the Basic Educational Institutions Under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(5), 231-244.